

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КЛІНІЧНОЇ ТА ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ

Матеріали 86-ї підсумкової конференції науковців
Буковинського державного медичного університету

Чернівці, БДМУ
2005

І.С. Давиденко, В.П. Пішак, М.Ю. Коломоєць, І.Й. Сидорчук ЕКСПРЕСІЯ ПРОЛІФЕРАТИВНОГО КЛІТИННОГО НУКЛЕАРНОГО АНТИГЕНУ В ЯДРАХ ЕПТЕЛІЮ ХОРІАЛЬНИХ ВОРСИН ПЛАЦЕНТИ ПРИ ПЕРЕДЧАСНИХ ПОЛОГАХ НА ФОНІ ЗАЛІЗОДЕФІЦИТНОЇ АНЕМІЇ ВАГІТНИХ	104
М.С. Крилюк, І.С. Давиденко ЕКСПРЕСІЯ ПРОЛІФЕРАТИВНОГО КЛІТИННОГО НУКЛЕАРНОГО АНТИГЕНУ В ЯДРАХ ЦИТОТРОФОБЛАСТА ХОРІАЛЬНИХ ВОРСИН ПРИ КАЛЬЦИНОЗІ ПЛАЦЕНТИ	111
Б.Г. Макар, О.Ф. Марчук ТОПОГРАФО-АНАТОМІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СТРАВОХОДУ У ПЕРЕДПЛОДІВ ЛЮДИНИ	116
І.Ю.Олійник НОВИЙ ПОГЛЯД НА ФОРМОУТВОРЕННЯ ЗАГРУДНИННОЇ ЗАЛОЗИ В ПРЕНАТАЛЬНОМУ ОНТОГЕНЕЗІ ЛЮДИНИ.....	120
В.П.Пішак, В.Г.Висоцька, Р.Є.Булик, В.М.Магальяс, К.Г.Ташук, М.М.Радько РОЛЬ ПОРУШЕННЯ МІКРОЦИРКУЛЯТОРНОГО КРОВООБІГУ В РОЗВИТКУ ПАТОЛОГІЇ НИРОК ЗА УМОВ СУЛЕМОВОЇ НЕФРОПАТІЇ	125
В.П. Пішак, О. І. Сметанюк ФЛОРА ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН БУКОВИНИ	128
В.П. Пішак, Т.В. Хмара КОРЕЛЯТИВНІ ВЗАЄМОВІДНОШЕННЯ ЧОЛОВІЧИХ СТАТЕВИХ ОРГАНІВ У 5-МІСЯЧНОГО ПЛОДА ЛЮДИНИ	135
В.В.Степанчук СТРУКТУРА ХРОНОРИТМІВ ТКАНИННОГО ФІБРИНОЛІЗУ І НЕОБМЕЖЕНОГО ПРОТЕОЛІЗУ В КІРКОВОМУ ШАРІ НИРОК БІЛИХ ЩУРІВ НА ТЛІ ЗМІН ФАЗ ЦИКЛУ МІСЯЦЯ	139
О.А. Тюленєва, І.С. Давиденко МОРФОМЕТРИЧНІ ПАРАМЕТРИ МІКРОЦИРКУЛЯЦІЇ В ТЕРМІНАЛЬНИХ ВОРСИНАХ ПРИ ЕКСТРАХОРІАЛЬНИХ ПЛАЦЕНТАХ.....	143
Н.М. Шумко ОРГАНІЗАЦІЯ ХРОНОРИТМІВ ЕКСКРЕТОРНОЇ ФУНКЦІЇ НИРОК В ІНТАКТНИХ ТВАРИН	147

МОРФОМЕТРИЧНІ ПАРАМЕТРИ МІКРОЦИРКУЛЯЦІЇ В ТЕРМІНАЛЬНИХ ВОРСИНАХ ПРИ ЕКСТРАХОРИАЛЬНИХ ПЛАЦЕНТАХ

О.А. Тюленева, І.С. Давиденко

Кафедра патологічної анатомії та судової медицини

(зав. – доц. І.С. Давиденко)

Буковинського державного медичного університету

Вступ. При оцінці патологічних змін плаценти до термінальних ворсин є особливий інтерес, оскільки в кінці вагітності обмін речовин між кров'ю матері та плода здійснюється в основному саме на рівні цих структур [4]. Стан мікроциркуляції термінальних ворсин при екстрахоріальних плацентах вивчений недостатньо.

Мета дослідження. Оцінити параметри мікроциркуляції термінальних ворсин при екстрахоріальних плацентах морфометричними методами.

Матеріал і методи. Вивчено 48 плацент терміном гестації 37-40 тижнів. 22 плаценти були звичайної будови, а 26 плацент мали макроскопічні ознаки екстрахоріальності – прикріплення плідних оболонок на відстані від краю органа. В усіх 48 випадках клінічно та морфологічно діагностована хронічна недостатність плаценти.

Взірці тканини для гістологічних досліджень вирізали з різних котиледонів, усього по 10-12 шматочків з кожної плаценти. Матеріал фіксували у 10%-му забуференому за Ліллі формаліні, зневоднювали у висхідній батареї спиртів, заливали у парафін. Депарафіновані зрізи фарбували гематоксиліном та еозином.

Для виконання комп'ютерної морфометрії отримували цифрові копії мікроскопічного зображення за власною методикою [2]. З кожної плаценти вивчали по 100 термінальних ворсин. За цифровими копіями гістологічних зрізів у середовищі спеціалізованої комп'ютерної програми "Видеотест – Розмер 5.0" (ООО Видеотест, Санкт-Петербург, Россия) вимірювали у пікселях площу зрізу ворсини та її капілярів з наступним обрахуванням за принципами сте-

реометрії [1] питомого об'єму (%) капілярів ворсини. Підраховували середню кількість капілярів у ворсині. Шляхом ділення величини питомого об'єму (%) капілярів ворсини на кількість капілярів у ворсині отримували величину середнього питомого об'єму одного капіляра. З метою визначення розподілу капілярів по ворсині вдалися до прийому поділу зрізу ворсини на центральну та периферійну зони. Для цього попередньо обводили електронним "маркером" контури ворсини, а комп'ютерній програмі задавали параметр зменшення контуру так, щоб він обмежував центральні 60% площі ворсини. Таким чином, отримували центральну та периферійну зони ворсини, що дало змогу визначати питомий об'єм капілярів ворсин окремо в названих зонах.

Обраховували середню арифметичну та її похибку. Перевірку на нормальність розподілу у виборках проводили за критеріями Вілкі-Хана-Шаліро. Перевірку рівності генеральних дисперсій у порівнюваних групах здійснювали за допомогою F-критерію Фішера та методом Левене. Відмінності у середніх тенденціях визначали за допомогою непарного двостороннього критерію Ст'юдента. Статистичні обрахунки здійснювали за допомогою комп'ютерної програми NCSS97 (J.Hintze).

Результати дослідження та їх обговорення. При плацентах звичайної будови (контрольна група) відсоток термінальних ворсин склав у середньому $38,0 \pm 0,93\%$. У дослідній групі (екстрахоріальні плаценти) відсоток термінальних ворсин був суттєво нижчим ($p < 0,001$) – $24,8 \pm 0,64\%$.

Морфометричним аналізом (табл.) було встановлено, що в термінальних ворсинах дослідної групи порівняно з контролем був значно нижчим питомий об'єм капілярів ворсин ($p = 0,025$), при цьому і середня кількість капілярів у профілі термінальної ворсини була нижчою ($p = 0,006$). Однак, такий показник, як "середній питомий об'єм одного капіляра ворсини" статистично не відрізнявся від контрольних цифр, хоч і мала місце тенденція до зниження, адже вірогідність склала $p = 0,084$. Описані зміни вказують на те, що питомий об'єм капілярів термінальних ворсин при екстрахоріальних плацентах є меншим порівняно з контролем головним чином за рахунок меншої кількості капілярів ворсин.

Таблиця

**МОРФОМЕТРИЧНІ ПАРАМЕТРИ МІКРОЦИРКУЛЯЦІЇ
В ТЕРМІНАЛЬНИХ ВОРСИНАХ ПРИ
ЕКСТРАХОРІАЛЬНИХ ПЛАЦЕНТАХ (M±m)**

№ п/п	ПОКАЗНИКИ	ГРУПИ ДОСЛІДЖЕННЯ		Вірогідність відмін між групами дослід- ження за двосторон- нім непарним кри- терієм Ст'юдента
		Контроль- на (n=22)	Основна (n=26)	
1	Питомий об'єм капілярів у термінальних ворсинах (%)	44,8±2,69	36,5±2,33	p=0,025
2	Питомий об'єм капілярів центральної зони термінальної ворсини (%)	18,7±1,12	24,8±1,64	p=0,003
3	Питомий об'єм капілярів периферійної зони термінальної ворсини (%)	26,1±1,96	11,7±1,75	p=0,002
4	Середня кількість капілярів у профілі однієї ворсини	3,2±0,14	2,5±0,12	p=0,006
5	Середній питомий об'єм 1-го капіляра ворсини (%)	14,0±0,29	14,7±0,27	p=0,084

Ознаки порушеного ангіогенезу в термінальних ворсинах при екстрахоріальних плацентах проявлялись також у відмінностях характеру просторового розподілу капілярів. Так, питомий об'єм капілярів ворсин у периферійних зонах ворсин був у середньому значно нижчим (p=0,002) порівняно з контролем (табл.), а питомий об'єм капілярів ворсин у центральних зонах ворсин навпаки – вищим (p=0,003).

Висновки. 1. При екстрахоріальних плацентах має місце знижена кількість термінальних ворсин, а також недостатнє формування мікроциркуляції в них порівняно з плацентами звичайної будови. 2. При екстрахоріальних плацентах мікроциркуляція в термінальних ворсинах характеризується порівняно низьким питомим об'ємом капілярів, головним чином за рахунок меншої кількості капілярів, та недостатнім переміщенням останніх у периферійні відділи ворсин.

У подальшому необхідно провести порівняльний аналіз параметрів мікроциркуляції різних типів хоріальних ворсин.

Література. 1. Автандилов Г.Г. Основы количественной патологической анатомии. – М.: Медицина, 2002. – 240 с. 2. Давиденко І.С. Напівавтоматичний кількісний комп'ютерний аналіз мікроскопічного зображення в гістопатології // Бук. мед. вісник. – 2000. – Т.4, №2. – С. 165-169. 3. Милованов А.П. Патология системы мать-плацента-плод: Руководство для врачей. – М.: Медицина, 1999. – 448 с. 4. Benirschke K., Kaufmann P. Pathology of the Human Placenta. – 4rd ed. – New York: Springer-Verlag, 2002. – 974 p.